

تول كينچىلۇزىتى

اينىتانبول

سنه لك آبونىسى

100 غروش

.....

پوسته اجرى

10 غروشدر

نسخه مى

10 غروش

.....

پوسته اجرى

40 پاره در

شك امانتى محمد عيسى

شهر امانتى طرفندره آبدى بر نشر اولنور

ایستاتستیک مباحثی

- 46 نجی صافی ن مایعد -

ایکنجی فصل

۲ - احصائی تحقیقات .

بونلر ، خصوصی اداره لرك بعض اجتماعى حادثاتى قلعى صورتده تعین و تقدیر ایچون ، بوتون جزؤ - فردلرك تمامأ تعدادینه مراجعت ایتمه لرك یا خودقارشیسنه آنجق اومسئله یه عائد نقاط مخصوصه بی آلهرق یاپیلان ایستاتستیک تفتیشایدیر .

تحقیق جدولهمخالف چیقمسی نه کی شیلرده در ؟ حدذاتنده مهم اولان بوقطه حقنده شوقفصیلاتی ویررز . تحقیقاتك ماده و علت اساسیه سی ایستاتستیک ماده اصلیه سندن هیچ رشیده انحراف ایتمز . بوتحقق دینلن شی بشری جمعیتك سجا یا و اوصافه ، وانلرك عمومی منظره لرینه ، منتظم تظاهرلر و تمایللرینه تعلق ایدیر . بوتحقق واقعا حالت شخصیه دن زیاده اقتصادی قضیه لر ومسئله لر طرفنه دوعرو کیدرسده ماده اعتباریه حقیق برآریلق و باشقعلق یوقدر .

تحقیق عملیه سنك ، مساعی ساعتلی ، اجرتلر ، عمله بودجولری مسائلنه عائد تدقیقاده مقصود اولان تحریكك واسطه سی و آلتی اولدیلنك طبیعیدر ، چونكه اسقاندیل تجربه لرینی تعدد ایتدیره سامك و بویوك تحریر نفوسلرك اجراسینی بلكه یه نمك لزومی ظاهر اولور ؛ بوندن ماعدا ، بوتحریرلرك باشقه جهته دوندورلیمیه چك اولان و واضح صورتده تحدید ایدلمش بولنان دائره دور وحرکتی واردیر . اوحالده ایستاتستیکلره تحقیقلر ماده اعتباریه یکدیگره معادلدرلر .

شكه نسبتله اولان ایلک فرقی قید ایتمكه برابر بونك اهمیتی حقنده اختلاف ایدلمشدر . شوله كه : ایستاتستیک بوتون نتایجنی عددلره احضار ایدر ؛ تحقیق عملیه لرینك

ایستاتستیکده تحقیق اصولی - و - لك موضوع

تحقیقلر اصل ایستاتستیک ایشلرینه نسبتله داها آز عمومی رسجه عرض ایدن تحریاتی افهام ایلر . بو عملیات بوتون آحاد موجوده بی نولچمك وهیسنی صایقله احاطه ایتمکی آرماز . وبوسبیدن دولایی تحقیق عملیه سی بالواسطه استحصال ایدیلش جدوللره عائددر .

بو عملیه خصوصی تحقیقات و عمومی تحقیقات دییه ایکی یه آریلیر . خصوصیلر متعدد مانعله ره تصادف ایدرلر ، منفرد شخصیتلرك حاضرلدینی تدقیق و تفحص واسطی برمتاد حوق محدوددر . واسع تحریاته مختص احوال استثنایی خارج اولق اوزره بونك ایچون تشکیلات یاتیق ، منابع بولق ودولتك حکم وقونی منضم بولونعق لازمدر .

عمومی تحقیقات قوای عمومی طریفندن ترتیب اولنور ؛ بونی باشلیجه ایکی شكله آیرمق ممکندر :

۱ - ملت مجلسلری [پارلمان] تحقیقاتی .

بونوع تحقیقات ، بوكا اهل اولمایان تشریفی مجلسلر طرفندن اجرا ایدیلز ، لکن بو مجلسلرك مرخصلری ، یاخود مجلسلرك طلبی اوزرینه و تنظیم ایتدکلری بر پروگرام موجبنجه ایفا ایدیایر . بو « پارلمان تحقیقاتی » مستقل ، یاخود مجبوری اوله بیلیر ؛ مجبوری اولدیلنی تقدیرده ذکر وقید ایدیلن علاقه دار شهودك ترتیب اولنان سؤاللره جواب ویرمیسی ایجاب ایدر . انکلتزه ، بوجبوری تحقیقاتك الك آبی برمثالیر : مساعتنك تنظیمنه دائر احداث ایدیلن مسئله لرك برچوینده بوكالزوم کورولمشدر . اقتصادی بخراتلر انساننده عمله صفرلرینك احوال وشرائطی اوزرینه متعدد مملکتلرده تحقیقات یالیشدر ؛

دو کوم یرینه دو قومش اولورز . دو غرودن دو غریبه جدولک حدودی تعیینده صوک درجه کنیش بدستور بولونمشدی : ایستاتستیک ، تدقیقاتی ، کشف ایدلمش هیچ برارچه بیراقسزین ، بوتون ساحیه تشمیل ایتلی ، وحسابلرنده هیچ برنی قاجیرمقسزین بوتون آحادلری احتوا ایلیدر . تحقیق عملیه سی ایچون ایسه بوتورلو بر قید مجبوری اصولی قولنامشدن ؛ مسافه حدودلری کنیش ودالعه لیدر ، بونلر احوالک کیف واقضاسنه کوره کنیشلر وطارالیرلر . حتی اجزای فردیه نک هبسی بوحدودک ایچنده ضبط ایتک ایجاب ایتز ، اونلردن یالکیز نمونه اوله رق بمقدار آلمیدر . ایستاتستیک حادنانک عمومی ابعادی تعیین ایدر ، تحقیق اونک دائره محیطی قطعی اوله رق کوستر . خلاصه ، تحقیق عملیه سی ایستاتستیک قائده سندن باشقه و آیری بر اصولدر ، فقط غایه سی ، مبنی علیهی وعمومی منظره سی اعتباریه اصل ایستاتستیک جدولنه او قدر یاقلاشیرکه اونک برجزؤ متنی تشکیل ایدر . (سالوبونی) لک مطالعه سنه نظر ، تحقیق و ایستاتستیک ، اجتماعی حادثات تدقیقک منتظم و مرتب قسملریدر ، یالکیز تدقیق اساساً توصیفی و آنجق تخمینی نتیجه لوریه بیلیر ، ایستاتستیک ایسه مطالعه ایدیلن وقایعک ابعادی کوستر ونجریآندن عدد ورق شکلی آئنده نتیجه لر تدارک واستحصا ل ایدر .

تحقیق عملیه سی ، ایستاتستیکه نسبتله چوق بوبوک بر یوموشاققله موضوعلرده بر نامتناهی لک استهداف ایدر . بوخصوصده بر فکر حاصل ایتک ایچون آوروبانک مختلف مساعی دائره لری نک ومتحدّه آمریقالک مساعی ایستاتستیک اداره لری نک نشریات واعلانات لیسته سی کورمک کافیدر ؛ بومباحثک مساعی ایستاتستیک قسمنده بوکا دائر مثاللر کوستر یله جک ومفصل صورتده تحلیل ایدیله جکلردر .

تحقیقات اصولاری میآنده مختلف صنفله عائد نمونه لر تفریق وتعریف اولنور ، شوبله که :

۱ — شفاهی تحقیق ، تحریری تحقیق . « پارلمان تحقیقاتی » یاخود عمومی تحقیقات ، برطاقم سؤاللر وجوابلر

ایسه بالعکس ایکی تورلوسی واردر ، برنوعی آنجق رقلری مختویدر ، مثبت ویامنی ویریلن جوابلرک عددی طوبلار ، وبونلرک نتایجی بر لوحه ایله عرض ایدر . دیگر نوعی ایسه ینه او قدر قائده لی اولق اوزره نتیجه یی صرف کله لرله تعریف وایضاح ایلر . تدقیقاتک یالکیز عددلرله قید واقده سی ایستاتستیکک ایکنجی درجه ده بر سجه سی عد ایدیلر ایچون یوقایزده کی فرق و آریاق قدر تبارز ایتز ، فقط ده اول بیان ایدیلن مطالعه یه کوره بومسئله بالعکس اساسه تعلق ایدر ماهیته در .

ایکنجی بر فرق ده واردر که بو ، تحقیقک « ناصل » اوله جفی نقطه سنه کلندیکی وقت بیلیر . بوحال ، مسائله ایستاتستیکه وتحقیقات عملیه سنجه عینی نظره یاقبولوب عینی شی عد ایدلیدیکی ولکن عینی طرزده تذکر ومعامله ایدلیدیکی تقدیرده در . ایستاتستیک بوسله لری قانعکار ، موجز وآز قضیلاتی دلر ؛ بونلر تعلق ایتدکلری موضوعک عمومی بر کورونوشی تهیه ایتک ، حدودی تعیین ایتک ، جسماتلری نی ئولچمک ، علل واسباب مناسبتلری ظاهره چیقارمق ایله اکثفا ایدرلر ، فقط جزؤ فردلردن هر برینه عائد خصوصی علائمک مفردات دفترلری نی یاقمقدن دها مبرادرلر . تحقیقات سؤللرنده ایسه بالعکس نه قدر یوموشاقق ونوع واردر ! عملیه ، عددجه دها آژطاقلر وزمره لر اوزرنده یابدیلنی ایچون دها راحت واداره سی دها قولای کلیر ، تحقیق یابان نقاط نظری چوغالنه بیلیر ، یوزبیکارجه اشخاصه خطاب ومراجعت ایدلرله تنوع اولان تفرعات وتقصیلاته کیره بیلمی ممکن اولور . دیمک که تحقیق عملیه سی بسط ایستاتستیکدن دها مفصل ودها زنکین بر سؤال سلسله سی حاضرلر . شو قدر که بو آریاق قطعی بر اساس تشکیل ایتز ، چونکه چوق مختصر تحقیقلر اولدیلنی کی بک مفصل ایستاتستیکلرده واردر ؛ بلچیقانک ۱۸۹۶ ده کی صنایع وحرفت تحریری بوسله لری بکرمی قدر صحیفه یی محتوی کوچوک بر رساله تشکیل ایدوردی .

بونلردن بری و دیگرینه عائد تحریات ایچون وضع اولنان حدود مسئله سی تدقیقه کلدی کیمز وقت مسئله نک

وتعيين ايدلش اولان بوصفله ، مخلده عموميتله بر
تفرقيه تابع اولانلرى ده علاوه ايدم بيليرسكز . بوندن
باشقه ، ملكيتك مختلف نقاطده بچيم مصرفى ، اولكى تحقيقات
رقلريله مقايسه ايدم بيلمك مقصيده ، افرادى الك چوق
اولان صنفلرده يالكز عمله طرفندن على العاده تاديه
ايديلن معيشت بدلنى ده لطفأ بيان ايدرسه كز متتدار
اولورم .

احترامات فائقه مك قبولى الخ

مساعى وبصيرت اجتماعيه ناظرى

ل . لاقهر

عمله تأليف جمعيتى مجلس رئيسى افندى به
بالاده كوستريلئر مياننده اركك عملهك الك غلبهك
صنفلى هانكيليردر ؟
بوصفله ركن بكار عملهك غذا ومسكن ايچون على -
العاده صرف ايتديكى پاره نه قدردر ؟

..

بوندن اول تعريف ايديلن تحقيق اصوللرينك براز
كنيشى ، اداره حكومه منسوب ياخود خارجدن انتخاب
ايدلش مأمورين مخصوصيه ، مقصده كوره ترتيب ايديلن
عمومى بر پروغرام احكامنى تعقيب ايدم بچكرى برايشى
ويرمكدرد . بلچيقانك اقامتگاهده اجرا ايديلن صنايعه
عائد اولوب ۱۸۹۸ ده باشلايان اون جلدلك بر تحقيق
بو نوعندرد ؟ عمومى پروغرامك باشلانيجنى بورايه
نقل ايدبوروز ؟ اوزونلغه نه هېسى درج ايتمك ممكن دكدر :

عمومى احكام

طبيعى محيط — شرائط طبيعهك صنعت عجله نائيرى .

عمومى طوبوغرافيا ، ارض ، هوا ، صو .

بشرى محيط — نفوس ؛ نفوسك كفافى .

اقتصادى محيط — منطقهك صنايعى سچيهسى :

بويوك ، اورتا ، كوچوك صنعت . منطقهك زراعى

سچيهسى : بويوك ، اورتا ، كوچوك زراعت . ترينبات

تجارى ، حوايج ضروريه اوزريه تجارت .

سلسله سنى محتوى عمومى بر پروغرامده كى ايفاحاته
توفقأ عموميتله شفاى درلر . يازى ايله اولان ادله عوماً
ملحق قسمى تشكيل وايتكنجى درجهده براهميت عرض
ايدرلر . ايستاتستيق شكل و نمونه سنه ياقلاشان تحقيقلر
ايسه تحريرى اولانلردر ؟

۲ — خالقه چوق مقدارده ويرهرك نشر وتعميم
ايدلش ، وجواب وريلوب ويلمهسى اختيارى اولان
سئوال ورقلريله يابيلان ؟ سئوال ورقهسى واسطه سيله
شخصلر ياخود مؤسسه لر دن منتخب باشلر توجيه اولنان ؛
اثبات وادله اوراقى حكومت مأمورلى طرفندن تقديم
وانلر طرفندن استرداد ايديلن ، و برده مستندات اوراقى ،
معين محللى زيارت ايدرك سرد اولنان مطالعاتى كندى
مسئوليتلى آلنده قيد ايدن مأمورين مخصوصه واسطه سيله
طوبولانان ، تحقيقلر بو ايتكنجى نوعى تشكيل ايدرلر .

۳ — سئوال ورقهسى خاصه بر صافى وترقيم
نوع ووصفندن معلومات طلب ايدن ؛ سئوال ورقهسى
بيانات ادبيه سنى محتوى جوابلر ايجاب ايتدردن ؛ سئوال
ورقهسى اولمق سزبن ، مأمورك اتخوچ عمومى شكلده بر
تدقيق پروغرامى قوللانمق ممكن مرتبه عيندن تعقيب
ايتديكى تحقيقات .

زبرده ، ايستاتستيق اوصافده بر تحقيقى سئوالى
ورقه سنى عرض ايدبوروز .

بارس ، 3 كادر ، تانى 1911

فرانسه جمهورتى

مساعى وبصيرت اجتماعيه نظارتى

فرانسه عمومى ايستاتستيق

بارس ، 67 - كه دوره

بعض عمله صنفلرينك مساعى مدنى ، اجر تلىرى

رئيس افندى ،

بعض عمله صنفلرينك اجرت عاديلىنه متعلق ،
مقابل صحيفه ده كى سئوال ورقه سنى طوبلر بره رق بكا اعاده
لطفنده . بولكن كزى طلب ايتمكه كسب شرف ايلرم . واولجه
اولان تحقيقاتله مقايسه لىنه مساعد اولمق ايچون قيد

ملاحظات اینو برین عمل و عملیه عینی زمانه اسکالار و غیره اقتصاد و اسکان و مالیات و غیره هر کون یا خود آتی اولورق و بریلورسه یانی		یک ربرای عملیه ۱۰۰ ادا جری منهای		کونلک مساعیه الکعتاد اولان مدتی		هر صنف عملیه ۱ کثرت قسمت مساعی کونلر سنک سنه لک عددی	عمله صنفلی
کون حسابیه	ساعت حسابیه	قدشین	یازن				
							عمله : چیفچی عملیه باغیوان یاغانی اکمچی ایشجیسی دکرمچی قصب چیراغی (دکانه) دوموز قصابی چراغی بیراجی عملیه مطابه جی - مرتب مجله دباغ ایشجیسی سراج چیراغی قوندوراجی + قادر ایشجی بیراخانه ایشجیسی قادر تریزی چاماشیری + منطقه ده کی دیک مهم اختصار
اجتماعی فاریشقلق یاخود سکون و اسایش عادات و غنناک تأثیری سوسالیزم ، پروپاغند او حرکت واسطه لری ، اقامتگاهنده چالیشان صنایع عملیه اوزرنده کی موفیقی . معلومات اخلاقه ، اقامتگاهنده چالیشان نفوسی اوزرنده تأثیری ۱ - تجاری تشکیلات		مستقل کوچوک سرمایه دارلرده شرائطک تبدلی . فایزیه لرده کی مساعی تشکیلاتک ، مثلاً مصارف عمومی آزالتمق مقصدیه کریه یعنی اسکی حاله ارتجاعی .		منطقه ده صنعتک تأسیسی اسباب و عوامل و تاریخی . صنعتک تحولات و انقلابنده کی متوالی صفحات آلات و ادوات و نه کینک تکاملی . شیمدیک مساعی طریزنک و اصولارینک مختصر آتیرلی .		استحصال اولان مقدار نقطه نظرندن ای جایق مستخدمینک اوکره تبادلی و اخذ نقطه نظرندن عمله لک داغیتلمسی یاخود طولونوی نقطه نظرندن .	

پوصله لرحال حاضر تحریف نفوس اوزرینه مؤسس بر نسبتله شهرلرک کی ۲۰,۰۰۰ و کویلرک کی ۶,۰۰۰ اعتباریه توزیع ایدلدی .

ایکینجی بر عنصر دها : بویوک شهرلر ، اورتا شهرلر و کوچوک شهرلر اولوق اوزره بلیردی . شهرک تعداد بایله جق محلی قسمک اراشسی لازم کلدی . بوده شو ذکراولان اوج درجه دن ، مملکتده موجود شهرلرک تقریباً بشده برینی تمثیل ایدن ، جمعا اون اوج قسم آلدی .

نفوس مقدارینه نسبتله شهرلر تخصیص ایدلش اولان ۲۰,۰۰۰ پوصله دن قسم اعظمی بویوک شهرلر طرفندن تولدورولوق نتیجه سی ظهور اشدی . واحده اورتا و کوچوک شهرلر نسبة دها بویوکسک مقدارده پوصله ویراش اولدی . مملکتک اک بویوک شهری اولان (قریستبایا) بلده سی داخلنده پوصله لرتوزیعاتی ایچون اولدجه غریب بر اصول قولانیلدی : شهرک سوقاقلری اولافوسلرینه کوره تصنیف ایدلدی ، صوکرافوسی بالنسبه آزاوان سوقاقلرک ۱۱۲۰ سنک ، ایکینجی درجه ده اولانلرک ۱۱۱۰ ی یعنی هر ایکی نودن برلته سنک ، و اوجنچی صنف سوقاقلرک ایسه ۱۱۴ ی یعنی هر ایش نوده برینک و نهایتک چوق نفوسلی اولان سوقاقلرکده تحقیق مأمورلری طرفندن هراون نوده برینک معاینه سی صورتیه ۱۱۲ سنک آلمسی اصول اتخاذ ایدلدی .

تمثیلی تعداداشکیلاتی ایچون کویلرکده عینی قاعده نک تطبیق جهته کیدلدی . نوروچلی ایستاتستیقی موسیو (کی نور) ک وریدکی عددلرله نظراً تحقیق عملیه سنه داخل بولنان جزؤ فردلره عائد مختلف صفتلرله عمومی تحریف نفوسک یاردیمیه اده ایدیلن عین صفتلریننده کی نسبتک شانان ممنونیت صورتده توافق ایتدیک کورولمشدر .

۲ — مونوغرافی [خصوصی ایستاتستیک]

ایستاتستیک معلوماستن ، تحقیق اصولندن زیاده (مونوغرافی) یعنی یالکز بر ماده و بر صنف یا خود حادثیه خاص ایستاتستیک قیودنده تبعاد ایدیلیر . چونکه

بوشکله کی بر پروگرام تحقیقاتی یا باجق اولانلره تودیع ایدلش بر نوع فرستدر ، اولر بعضی خانهلری تولدیرر و بعضیلرینی ، ایجاب حاله کوره ، سکوت ایله کچرلر .

تحقیق عملیه سی واسطه سیله وجوده کتیرلش خصوصی یعنی قسمی برجدول ایله ، برتحریف نفوس نتیجه سی اده ایدیلن تام برجدول بیننده منتظم و علمی مناسبات تأسیسی چاره سی پک چوق دفعه تحریف ایدلدی . مسئله عدد ، اوصاف ، محلیت ، الخ اعتباریه نسبی اقسامی مجموع اوزرینه مطالعه ایتکدن عبارتدر . بوجتین و مخلوط مسئله ، ابتدای امرده هم رهبر ، هم تحقیق واسطه سی کبی آلتان عمومی برجدولی دالما اساسه ایدرمقی ایدی . تمثیلی نوعدن اولان تحقیقلرک بر اصول دائره سنده منتظم فذککلری یوقدر ؛ بونکله برابر ، باشلیجه تدقیق و تفحص واسطه لری تحقیق عملیه سنه استناد ایدن بالعموم مؤسسات بو خصوصده کی تحریفاتلری ممکن اولدینی قدر تمثیلی برحاله ارجاعه چالشمشدر . تحقیقه داخل بولنان جزؤ فردلرک عددی ایسه نظر دفته آله جق بیکانه عنصر در ؛ بوندن بشقه ، هیئت مجموعه ده موجود صنفلرک و قسملرک هبسی برنسبت دائره سنده تمثیل ایدلش اولوق و تدقیقاتک بو ساحه نک کافه محیطه توزیع ایدلش بولنوق لازمدر . بوکادار مهم تجربه لر ۱۸۹۴ ده (نوروچ) ده بابامشدر ؛ بوملکتک ایستاتستیک اداره مرکزیه سی مدیری موسیو (کی نور) ، زبرده باشلیجه تقاطعی خلاصه ایده جکمز تام بر فذلیک وجوده کتیرمشدر . نوروچده اجرا ایدیلن تمثیلی تحقیق عملیه سنه سبیت ویرن مسئله ، معلولیت و اختیارلغه قارشی عمومی بر معاونت صندیفی وجوده کتیرلشی تشبیه ایدی . ویران مدنک قیصه لانی و سؤال ورقه سنده کی سؤاللرک چوقانی (آلشدن فضله) حبسیله عمومی بر تعداد اجرا سنه توسل ایدیلیموردی . ایملک افتراق و تشتت شهر و کوی آره سنده کی فرقندن چیقیردی . تمثیلی بر تعداد طریقیه سؤال ایدیله جک نفوسک عددی ۸۰,۰۰۰ اولوق اوزره تبیت ایدلیکیندن

۳ — اىستانسىقك عمومى نىجھلىرى تفرىق وتجرىد مقصدىلە قوللاندىنى عدد وسطىلەر، ئولچولر، تناسىلك. . . الخ تدقيقى كى رياضيات اصول وقاعدەلىرى مونوغرافى تخرىاتىدە بىر زمىن تطبيق بولامز .

سېىدە اىستانسىق، وقوعاتك پك بويوك بىر مقدارده موجودىنى فرض ايدىر، مونوغرافى ايسە اونلارنى بىرى ياخود جزئى عددىنى تدقيق ايلر .

مونوغرافى اصولى (پلەسى) طرفىدن، واردات ومصارفات بودجەسى تاسىسى ايله اكمل ايدىلش عالمە توصيف وتصفيندە استعمال اولىشىدۇر . عىنى اصول تزاكە

وحى ناحىە توصيفاتىدە تطبيق ايدىلى . بو تخرىاتىدە اىستانسىق ايله مونوغرافىنىك يكدىلر بىرە مشاھتى خطلىرىنە تصادف اتمك قابىلدۇر؛ وىردە ھرايكىسىنىكە مشغول

اولدقلىرى ساھە بىر بىرىنىك عىنى اولان اجتماعى واقتصادى حادىئات ساھەسىدۇر . دوغوم، ئولمە، اجورات،

مساعى قىضالى مسائلنى مونوغرافى اصولىلە مطالعە مەكەن اولدىنى كى اىستانسىق اصولىلەدە قابىلدۇر . فقط ايشلە نيان

ساھەنىك عىنىت وھوتى، تخرى طرز واصولنىكەدە عىنىتى تىضمن واستازام اتمز . درميان اولئان دىكر بىر

سببە ھرايكى اصوللارنى كندى نىجھلەرنەدە مسافەنى وزمانى مقايىسە بىر جاپالاملىرىدۇر؛ بىرە قالبرسە بو مقصد

وغايە تخرىات علمىلەنىك ھېسندە مشر كدر وعىلىتە نىجھلەنى كفى كافى دىكلر . شو قدر كە بوشكىل اوزرىنە تصور ايدىلن

آئاراك قىمەتنە اولورسە اولسون، منطق واصول قىدلەرنى دولايى اولانلرى، اىستانسىق ساھەسى داخلىدە عد ايدە مەبجىز .

تحقيق علمىلەسى آئندە جريان ايدىن تخرىاتىدە مشر ك حادىئات ھنوز موجوددۇر؛ وتحقيق اصولى دوغرىدن دوغرى بىر جدولە نىسبەتە نقصان بىر اىستانسىق بىر مونوغرافى ايسە، بالعكس قىضالاتە conamore كىرىشىدىكى بىر مادە بىر مربوط اولەرق اولنك بوتون اقسامى تحليل ايدىر وصوك قىورملىرىنە قدر تعميق ايلر .

حقيقت حالەدە اىستانسىق جزئى فردلارنى تام جدوللارى وسعت وشمولى نىقشەسندەدە، تحقيق اصولنە توفىق، قىسمى وخصوصى جدول ايله تىخىد اولنور؛ نمونەلك وقە وصفىلە افادە ايدىلن ياللىكزنىك بىر شىك اىچىدن اىچىە تەرىفى بىرە قائم اولاماز .

اصل اىستانسىق اصولى ايله (مونوغرافى) اصولى آرەسندە موجود بولئان اساس فرقلىرى بىر وچە آتى خلاصە ايدىورز :

۱ — اىستانسىق دىيان شى، اوصاف طبعىە مغتادە بىر وقوف حاصل اتمك اىچون متحول ومتبدل واقعەلىرى تدقيق ايله عمومى حادىئاتى مطالعە بىر خاص اولان بىر اصولدۇر . بولدىن چىقارلىق نىجھ اىستانسىق بىر بىرەن و كۆمەلىرى، عمومى ومشر ك وقايى ھىت مجموعەلىرى اىچىدە نظر ملاحظە بىر اىسىدۇر . (مونوغرافى) ايسە عىنى غايە بىر قىصد اتمز وبىغىنلارنىك مطالعە وتدقيقە كىتمەكەن اوزاق حالەدە، اعتنا بىر تىخىد وتعين ايدىلش بىر واقعەنىك كىل دقتلە مەابىسەندىن دىشارى چىقماز .

۲ — اىستانسىق قەلە (مونوغرافى) عىنى دىلدە قونوشمازلىرى اىستانسىقك لسانى عددىدۇر . مونوغرافىنىك دىلى ايسە ادبى وتوصفىدۇر؛ تارىخى، فلسفى، اقتصادى اجتماعى نىقاظ نظرى محتويدر وبولندە رىقلر انجىق توفىق اىچون آرايە كىررلىر؛

اوپنجنجی قسم

ایستانتیقده انتقاد

برنجی فصل

عمومیاتی ، تعریفی ، تقسیمی

برجوق احوالده برنایه‌لک برقوس خطاسی اغماضی
غیر قابل برشیدر .

مقیاسات جاریه بر ثانیة قوسک اوندہ بری اوله‌رق
یایلم‌شدر ، و سطح ارض اوزرنده اولجولن برنایه‌نک
اوندہ بری قوس پارچه‌سک آنجیق اوچ مترو قدر برشی
اولدینی خطر ایدیلرسه قطعیتک نه درجهیه واصل
اولیلدیکی حقتده بر فکر حاصل ایدلمش اولور . عینی
بو قطعیه علوم تطبیقیه و ارنجهیه قدر تصادف ایدرز ؛
بر (وهرسته) آلتیه بر میلیتروک اوندہ برینی ئولچمک
نادرالوقوع اولسادینی کبی بونک یکرمیده بره قدر
کوتورلمی‌ده فوق‌العاده بر حال دکلدرد . محسوسی کوج
بویله ابعادک معانیه‌سی بعضاً بسیط عملیه بدویدع اولنور .
ایستانتیق تحریاتنده ایسه بوکا قیاس ایدیلجک
بر قطعیه وارمق وارد دکلدرد . بر بوندن لاسب اوزاغرد
بر کره جدولک کنیدیلمکندن حامل بولندینی ، یا ککشلقاری ،
اونوتولش و بالعکس مکرر یازلمشاری دوشونه ؛ صؤکرا ،
تعریفانده کی کوچلکی ، تعداد و سائطنک قابانی ، معلوماتی
ویرنرله آلانلرک اھمال ورخاوتی نظر دفته آلام . او حالده
ایستانتیق جدولی ، حقیقت محضه و قطعیه نسبتله ،
بسیط بر تخمیندر . بوکا قانع اولمق ایچون مسئلهک حدود
وغایاتی تعیین اتمک کافیدر . صورت نظاھری ، اکثریای ،
فضله و مبالغلی کوردونه جکدر .

مثلاً ، بویوک بر دکتر لمانی ، ایستانتیق بونک
حرکت تجاریه‌سی و عینی زمانده تحمیل و تخلیه ایدیلن
اشیا مقدارلرینی قید ایدیور :

مراد ایتدیگمز بویر (آنوهرس) لمانیدر . بونک

1912 ایستانتیقنده اشیای تجاریه‌دن بولمانه : 57970-501

۱ — ایستانتیقده نتایجک درجه قطعیتی .

ایستانتیق جدولی معاملاتک ختام بولدینی فرض
ایدلم . و تحریر مأمورلری نودن نهوه دولاشدیلر ،
لزومی قدر بوصله براقیدیلر ، صؤکرا بونلری طوبلامق
ایچون مراجعت ایتدیلر ، بوصله‌لرده کی جوابلری معاینه
ایتدیلر ، اونلری اتمام ایتدیلر یاخود تحریر ایدیلنلرک
یاہ ماملری اوزرنسه کندیلری یازدیلر دیهلم . تعداد
عملیه‌سک هر ناحیه‌ده اجرا ایدلیدیکی ، عملیاتک بو
ایشده الزم اولان ، زمان و قواعد اجرایی شرائطنه
توافق ایتدیکی ، بوصله‌لرده کی سؤالارک عمومیتله آبی
آکلاشدیلدینی ، معاون اداره‌لرک تعدیلرینی جدی‌سورنده
ایفا ایدلکلرینی ، الحاصل جدولک ممکن اولدینی قدر مکمل ،
شایان تمنی و عنونیت درجده وجوده کتیرلیدیکی قبول
ایدلم ... بونی وجوده کتیرن مائز مهیه هیچ دو قونقمسزین
عجبا مان آتی و قولانمق قابیلدر ؟

بو سؤواله جواب ویرمزدن اول ، عمومی ماهیتده
اولان ایکی مسئلهنی تدقیق اتمک موافق اولور :

آ (ایستانتیق جدولک مواد اصلیه‌سی حدودلرینک
قطعیتی ؛

ب) عملیاتک بر نقطهیه نه درجهیه قدر جمع ایدلیدیکی .

آ — حساسی اولجولرک قطعیتی بوکون علماً بک
بوسک بر درجهیه واصل اولمشدر . مثلاً (آدمون بوتی) بک
دیدیکی کبی رصد دوربینلری و تله‌سکوپلری ، صحیح
وقطی آلات فیه‌نک مکمللریدرلر . بونلر حکمت
طبیعیه (فیزیک) لابوراتوارلرینده مستعمل و ئولچمک
مختص آلانک هیسئی حکمشلردر . بو دوغرواق دوجہ
مکملیتی علم هیئتک حال حاضرینک ایجابیدر .

بوتخلیل براز فضله کی کورونورسده نهائی اوله رق
آجیق ودوغرو معلوماتی تقریق و تخیلص ایتک ایچون
بونى براز دها اوزاعلیدر .

بر تحریر نفوسده ، معین بر تاریخ و معین بر عمده
موجود یاخود مقیم بولان اشخاصک عددی صایلیر .
شیمدی بر جزؤ فرده عائد بوحسابک صوک شخصه قدر
تام ودوغرو اولسی میسر میدر ؟ تام ودوغرو اولقی ایکی
درلودر : برنجیمی حسابک وثیقهیه توافقدر ، بو تماماً
مصرفس بر اصوله یا بلقی ایستینان برشیدر .

بوندن صرف نظر ، تعدادده یا کلسقلر اوله جنى
شه سزدر . ایکنجی نوع ودوغرو بلقی جدولک حقیقه
درجه نسبتیدر . تحریرده هیچ بر شیک اونوتولدیغی
وهر بر بولصنک ضایع ایدلدیکی فرض و تخمین ایتک
نمکن دکلدر ؛ دوزینه لرله نهو خلقلرینه مسکن اولان
قیشله کی بوبوک بنالرده بولصه سنی طولدورمایان بوندن
دولایى تحریرمأمورینک کوزدن قاجایان هیچ بر کیسه
اوله مہ جنى ظنی یا کلسقلر . بونی ، اعمالانک عددنی ،
مؤسسات صاحب لرنی ، عملیانی ، موتورلری .. الخ قید
ایدن صناعی تحریرلر حقیقه فضله سیله ادعا ایدہ بیلیرز .
بو نوع تحریرلرده قطعیتی تهدید ایدن دیگر برشی دها
واردر که اوده مهم بر جزؤ فردک اونوتولسی ویا عینی
بر جزؤک ، هر هانکی بر صفت منسوبیت ویا عنوان ایله
متعدد اشخاص طرفندن بیان واره سندن دولایى مکرراً
درج ایدلسیدر . بلجقاده 1896 تحریر صناعی سنده ، بر قاج
بیک عمله سنی اولان بر قاریقه ، مدیرک ، مهندسک ،
اداره وکیل مرخصنک .. الخ آری بیان نامه لرله اوج
درت کره تحریر ایدلدیکی واقع اولمشدر . موضوع تخمیز
اولان « انتقاد » ک تأسیسی بالخاصه مکرر صایلمه عاقبتک
منعی ایچوندر .

ایستاتیک ، اشیا نک تعداد و احصایی یاخود اشخاصک
تحریرینه ، نه قدر مضبوط اولورسه اولسون ، بر قطعیت
مطلقه و محضه ویره مز . برده بونی آراق بر جوق احوالده
قطعياً فائده سزدر .

کیلو غرام خام درى ؛ 35,168,928 کیلو غرام کیمک
وبوسنوز ؛ 12,861,589 کیلو غرام « غوانو » یعنی
قوش کورمه سی کیرمشدر . بو قطعیت ، حائز تأثیر حالیه
بزی اندیشه یه دوشمکن منع ایدہ مز . بوقبا ، ویغینلر
حالنده ، کیرلی موادک بیک غراملق نقلته قدر دقتله
طارتلدیغه دائرالده نه واردر ؟ بوشراطله نظر آطونیا لئو
حسابی ، یعنی بیک دفعه دها آز بر صحت و قطعیتی
ترجیح ایدہ جکیز ؛ حتی بوندن دها بوبوک بر مقیاس
تخمینی ایله تحدید مقدارده وضعیتنرک دها امین و نولچومرک
دها ودوغرو اوله جنى خاطره کلیر .

استحصالات مقدارلرنی کوسترن معادن ایستاتیکلری
بوکا دها اهمیت ویره رک یالکیز استخراج ایدیلان معدن
قسمنک طونیا لئو ایله مقدارلرنی تحدیددن ، ایلری کیمز لر .
بونکله برابر ستوقده موجود قسمده ده واقع اوله جنى
کبی ، استخراج ایدیلان معدنک مقدارنده بر قاج قابک
فضله یاخود نقصان صایلمسی کی بر یا کلسقلر واقع
اوله مہ جغه کیسه حکم ایدہ مز . بالعکس بوندن دها
ایلری کیدیلرک ایستاتیک جدولته دها زیاده قطعیت
ویرمک حرصی اویندیغی تصور ایدم . اووقت هر قابک
محتویاتی تام اوله رق نولچمه ک باشلامق لازم کله جکدر ،
بوکا علمی اصوللری تطبیق ایتک ایسترسه ک پک بوبوک
مشکلاته تصادف ایدرز . بوبله بر اصولی تطبیق ایتمه ک
امکان سز لئی و بالخاصه تمامیه فائده سز اولدیغی قبول ایچلیدر ،
چونکه استعمال اولان مقدار او قدر بوبوک کدر که حد اشدنه
مهم بر یا کلسقلر اولسه بیلجموع مقدار نسبتله ینه اعراض
اوله بیلیر . عقل سلیم بزه هر شیده اولدیغی کی بالخاصه
ایستاتیکده ده حاکم اولمیدر . بر غراملق ، بر سانیغراملق ،
بر میلغراملق و حتی دها اصغری بر خطا کی مایده جمیع نتائج
احداث ایدہ جک قدر مهم واهلی غیر جائز اوله بیلیر ؛
ایستاتیک مشغول اولدیغی بر جوق مواد و اشاده ایسه
بیک ، اون بیک یاخود یوز بیک کیلو غراملق یا کلسقلر
یعناً اهمیت سزدر . ایستاتیک جدولنک نتیجه سی بر تقریب
و تخمیندن باشقه شی دکلدر واوله مز .

بو نتیجه، قارنك ذهنده دكلسه بيله بعض مسلك متسبينك عاميانه وایشلمه مش فكرنده برعتراضی داعی اوله بیلیر . دیه بیلیرلر كه : « ایستاتستیق مادام كه آتجق تقریبی نتیجه لر ویره بیلور ، اوكا ایزه كلدیكى وقت دهانام ودهادوغرو اولسی ایچون صوك غیر تیرله اوغراشمغه نه لزوم واردر ؟ دها بویوك بر خطایی اوندن براز كوچوردك خطا ايله استبدال نهیه یارار ؟ برده آلتان ایكنجی تیدیرك برنجیدن دها دوغرو اولدینی محققیدر ؟ » بویه بر فكر و ادعای قبول ائلك ، حقیقت حالده عصر مزك بوتون حركت علمیه سنی اولدینی کی محكوم ایتكدیر . بوفكر ، اسکی علم هیئت رسداتنك ائلك ضعف اولسی وعدسه لرینك انكسار سیادیان دولانی آتجق براز قاباجه تخمینلور ورسنه قارشى یكى تحریاتك فائده سز لكینه حكم ائلك كیدیر . ایستاتستیق هیچ برمانه سز اوله رق كندیسنه مبدأ مطالعه نك كتیردیكى مائزه بی اولدینی کی آلقله قناعت ایدردیه تلقی ائلك ، اونى بر درجه دن دیکرینه بویه ایتدیردك نهایت هر درلو ملاحظه علمیه دن خالی نظریه سز بر عمارسه اوله رق محكوم ایتكدیر .

2 — عملیاتك بر نقطه یه جمعیتك قطعیت نتایج اوزرینه تأثیری . معلوم اولدینی اوزره ایستاتستیق جدول لرینی ، بری دوغرو دن دوغرویه یاخود تام جدول ، و دیگرى بالواسطه یاخود قسمی جدول دیه تقسیم ایتش ایدك . دهانی ایضاح ایتش اولق ایچون بوراده ، اك دوغرو تعبیر یله (ایستاتستیق جدولی) تسمیه سنه ایلق اولان یالکیز بو « دوغرو دن دوغرویه جدول » ی آلام : بوسله لر طولورولش اولدیغندن بونلری آیرمق و انتقادی یایق لازمدر . فقط بویایکی عملیه آرمسده ، بر طرف دن جدول ، دیگر طرف دن تقریق و انتقاده قارنك مشاهده ایتش اوله جفی بر نقصان موجوددر . یعنی ملكتك بوتون هر نقطه سنندن طولانمش یوزیکلرجه بوسله لك توحیدینی ، تصفیئی و مرکز هیئته نقل و توصیلی عملیاتی نصل اجرا ایتلیدر ؟

بونك مختلف طرز لری واردر ؛ بونلردن رینك انتخابی معاینه اصول رینك تطبیق امکانی نسبتنده دیکرندن آیری

برشی دكلدر . بونلرك اك اسکیسی عدم مرکزیت تسمیه ایدیان اصولدر . بوسله لك تقریق عملیه سی تشکیلاتنه دقت ایدیلدیکی حالده مرکز هیئتی یالکیز تنظیم و تسبیق وظیفه سنی اتمامه براقق ایچون سائر هر درلو مشغولیت و خدماندن ممکن مرتبه اوزاق طوتار . بونك « مرکزیت » دینلن تشکیلاتك تعریفی بوسله لك صورت تقریقی بحثده كله چكدر . بوراده شمدی مشغول اوله جغمز جهت بو اصولك ایستاتستیق انتقاد و معاینه سنده عرض ایدمچکی سهولت ویا مشكلاتی نظر دقته ائمقدر . انتقاد و معاینه هیچ بر یرده مرتب اولارق بولونمز . انتقادك ایشك هر هانکی بر صفحه سنده بولنه بیلمی تحریر مأمورینك تحریر ایدیلنرك جوابلرینی طولیادینی ائاده یعنی ایكنجی كچكیده اوله بیلیر . بو خصوصده حكم ایدیله جك نقطه بوسله ده ذكر ایدیلن شیلرك دوغرا لیدر ، فقط بودوغرولق تعبیردن بوراده نه معنا آكلاشیلیر ؟ مثال اوله رق ، نقطه عزیمتی دوغرو یعنی تشکیلاتی مكمل صورتده یالیش ، و مأمور لرینه و نائفك معاینه و انتقادیه متعلق مثبت احكامی محتوی تعلیمات ویرلش بر تحریر نفوس معامله سنی آلام . بوكا نئد تعریفاتك اعطاسندن اعتباراً ، حقدنه اجرا ایدیله جك قفتیش و معاینه عملیه سی ده اداری بر سبجیه اظهار ایدر ، بوكابناه « تحریر مأمورینك وظائف مودوعه سنی تمامیه ایفا ایتش اولسنه دلالت ایلله جك كمهم حرکتی هر بوسله ده مقید كافه معلوماتك اوامر و تعلیمات حكومت احكامه موافق اولسنه كال دقته متبفظ بولنسیسدر .) بومعاینه اولدقچه بر معامله رسمیه اوصافی حائزدر . تحریر مأموری بوسله ده كوزوكسی ایجاب ایدن اشخاصك هیسنك ذكر ایدلدیكندن و بونوع بر وثیقه ده مندرج بولنسی ایجاب ایتمه تیرك حقیقه ذكر ایدلدك رندن امین اولق مجبوریتنده در . اوندن صوكر ا تعلیماتمه نك بر طاقم معامله سی یوقلمه ایدیلیر : بوكی بر حال ووضعتده تحریر مأموری نه یایه جق ؟ دیکر شو ویا بوحال حدوشنده ندرلو حرکت ایتلیدر ؟ تعلیماته ، نام مستعار یاخود

هزل آمیز اسم ذکر می نمود و به واسطه یاساقدر ، هراسم و شهرت نمکسده دوغوم و شیقه سنده یازلدینی ترتیب و نظام اوزره ذکر و بیانی ایدلمیدر ؛ منظور اولدینی وجهله دها یاشینه کیرمش اولان پک کوچولک چو جقار ایچون پوصله ده « هیچ بر دیل بیلیم » دیه محردر لر ، حال بوکه دبلسزلر حقتده افکاری بیان و ایضاح ایچون علی العاده قوللانیلان ، ملی لسانی و یالسانلری سوبلر دینلمکده در .

فقط بو تون بو اصول و قواعد ، نه قدرائی وضع ایدلمش اولورسه اولسونلر ، و شیقه نك انتقاد و معاینه شی تشکیل ایتمز . بوکا واصل اوله بیلیمک ایچون صنعت یا خود موقع مسلکی ماده مه سنی اله المیدر . فقط بویه انتظار بوش چیقه بیایر ، چونکه سرمایه دار ایله مستخدم و عمله آرمه سنده کی اقتصادی فرقلر مشکل بر مسئله تشکیل ایستدیکندن بونک ایچون شو مجمل و مختصر طرزندن بشقه سی بولنه مامشدر : « صناعی ، تجاری یا خود زراعی برایش طوتان نفوس محرره اوایشی باش اوله رقی ، صاحبی یا خود ایشلتمه مدیری ، مستخدم یا خود مبصر ، عمله یا خود ایرغاد اولدقزینی ذکر ایده جکلدر .

« اکثریا مستعمل بولنان کونده لکچی ، ایشچی ، ایرغاد صنعت و لقبایرنک استعمالی آنحق ، عینی زمانده ، هانکی مسلک و صنعته عائد اولدقنی ده قید ایتمکله جائز اولور . »

بو وقتک خارجنده ، پوصله لرک کیری آلمسده نظرآ ، تحریر مأموری هر نه درلو اولورسه اولسون ، آرق بر قشیش و معاینه فرصتی الده ایدمه جکلدر : اداری وظائف و مشاغله مستغرق بومأمور و قتلرینی نمونه کاغذلری طولدورمق ، ورقلری صره ترتیبه قومقله اشغال ایدر ، و احوالده نفوس محرره طرفندن ویریلن بیاناتی تحقیق تحقیق و معاینه امکانشز لغه دوشر . مرکز هیئت ایه بو خصوصده دها محروم و ضعیفده در ، چونکه الله اساس و ناقندن ، خلاصه جدول ارقامندن بشقه برشی یوقدر . مرکزی هیئت بو ابتدائی اولان تفریق و تصنیفده واقعا بویولک یا کلشاقلری یاقه له بیایر ، فقط مؤسسه

صاحبنک کندینی عمله ویا عمله نك صاحب محل یازمسی کی خلاف حقیقت بیاناتی هیچ بوقت تصحیح ایده مز . بناء علیه اساس و شیقه سی اولغون صورتده طارته رق ، اویروب چوردرلک ایجه معاینه ایتمکجه انتقاد معامله سنک وجودینه امکان ویریه مز . احوالده جدولده کی متسلسل و متتابع عملیاتک مرکز لشدیرلمسی شدید بر معاینه نك شرط اساسی سیدر . بو انتقاد و معاینه ایشینک ، عادت اولدینی وجهله ، پک بوسک اوصافی حائر تحریر مأمورلرینه تودیع ایدلدیکی فرض اولسه بیه بو مأمورلرک عددی بویه بروطفه نی ایفا اتمکی مشکل حاله قویار ؛ و آنحق قواعد موضوعه نك یکنسق بر طرزده تطبیق ایداش اولسنه یارایه بیایر . احوالده ، معاینه نك بالکسر اساس و شیقه اوزرنده دکل ، فضله اوله رق ، مرکزده ده اجرایی لازمدر .

۳ — استاتستیکده انتقادک لزومی

تئقدیک انکشافی ذهنیت علمیه نك انکشافی ایله دائما آت باشی برابر یورومشدر . ایلاک عالمک کندی معلومات علمیه سی عنصرلری اصول فیه دأثره سنده بر تحقیق و تفتیشه تابع و منقاد قیلدینی کون ، و آنحققه برابر تئقد ، و بونکله برابره ذهنیت علمیه دوغمشدر . ایستاتستیک بوقاعده نك استثناسنی تشکیل اجمدی . متعدد ایستاتستیک علماسی و مؤلفلری میاسنده تئقدیک قیمتی ایلاک دفعه فکراً تقدیر ایدن ذاتک کیم اولدقنی آرامق و بولنی تجربه ایتمک بویولک بر معلومه صاحب اولمقدرد . بو فکر ، ایستاتستیک عملیه لرینک خارجنده قائللری آویروب تجرید ایدمه بیلیمک ایسته یه نك یازیلرنده پک آچق صورتده بیان ایدلمشدر . زمانک و مسافه نك حدودلری ده او یازیلرک اوصاف عمومی سنده تحلیل اولمشلردر . بونده او که کثیر ایستاتستیک جدولنک نظری احضارنی تأسیس ایدمه بیلیمش اوله جقدی ؛ بوماده ده کوسترین صفحه ایه عملی احضار کی ثقی ایدیه بیایر ، و مسئله نك ایکی حالنده شو وجهله جواب ویرر : ایستاتستیک جدولی ایچون استعمال اوله جق و ثائق نه ماهیت و طبیعتده درلر ؟

ومسکرات رسومی مأمورلری طرفندن طوتولان و برده موجود بولندقلری برده کمال دقتله تنظیم ایدلمش نفوس دفترلری ذکر و تعداد اولنور. بومستندات یا لکتر اولدینی کی قوللانیلمق ایچون دکل بعضاً دها واسع تحریات اجر اسنده حرکتیه باشلانغیچ نقطه‌سی اولمق اوزرده احتیاج کورولور. بلجیقانک 1896 تشرین اولنده بایلان صنعت و دستکاهلر تحریک بولم اولمشدر، مسلکی تحریک عمومینک ققدانی یوزندن اسم، آدرس و صاحب صنعت طرفندن بالذات ویا عمله‌ایله اجر ایدیلن صنعتلر ایچون نفوس دفترلرینک استعمالته احتیاج کورولوش، و یوازیله حق اشخاصه تفصیلات لازمه‌ی محتوی بولمهلر توزیع ایدلمشدر.

وثائق رسمیه‌نک کافی عینی درجه‌ای اعتمادی حائز دکلدر و عینی وثیقه‌ده دیکرینه نسبتله دها آزمائته‌شایان بر معلومات بولنه‌بیلیر. یکدیگرینه مخالف معلومات آرسنده کی فرق‌لرک تصفیه عملیه‌سی ایسه اساسلری ایلریده ایضاح ایدیلرک اولان «انتقاد» عائددر. مستندک رسمیه‌کی ایستاتستیکینک کوزلرینی قاماشدر بامامیلدر. بوندن صرف نظر، عینی دفترده منشأری بوس بوتون بشقه اولان معلوماتک برینه قاریشمش اولدینی کورولور: بونلردن رسمی اولنری جمع ایدن مأمور طرفندن صدق اولایلیرسده دیکر اقسامی، آلان مأمورک هیچ بر تفتیش و معاینه‌سندن کچمکسزین علاقه‌دارلر طرفندن یاییلمش بیانات کی ساده‌جه آلتان معلوماتدر. بونک امثالی تجاری ایستاتستیکلرده بولنور، بونلرده تأمیناتی همان قطعیت درجه‌سنده اولان معلومات بولندینی کی صرف و همی اولانی‌ده واردر.

معین بر مقصدله ترتیب ایدیلن «مقصود جدول» ایچون، مطالعه و تدقیق آلتانک کافی اجزاسیه‌ای اعمالی لازمدر، بوده بولمهلر یاخود سؤال ورقه‌سیدر. جدولده داخل اشخاصک و بره‌جکلری جوابلری اخذ مخصوص اولان وثیقه‌یه بوامم و بریلیر. جزؤ فردلرک ساییمسی و بولمهلرده کی جوابلر محتویاتی معلومات عدیده‌نک جمی

مطالعه و تدقیق دائره‌سی داخلنده اولان وقایعی طایفه نه واسطه‌ایله موفق اولنور؟ او وقت دعوانک ایکی نوع وساطتی تدقیقه واصل اولور که بری وساطت ماده‌یه (بولمه، سؤال ورقه‌سی... الخ) و دیکری وساطت شخصیه (جدوللری یا بان مأمورین) در.

آ - بولمه یاخود سؤال ورقه‌سی

هر ایستاتستیک جدولی نه بولمه نه بده بر سؤال ورقه‌سی استعمالی مطلقاً ایجاب ایدیرمز. یوقاربیلدرده «کنیدیلکندن متحرک جدول» ایله «مقصود جدول» بیننده تأسیس ایدیلن فرق بوراده کسب اهمیت ایدر. «مستمر» جدولده تدقیق مطلوب بولنان وقوعانک طبیعت و ماهیتی قانونی یاخود اداری ترتیبات آلتنه آلتش اولدیلندن بونلرک ایستاتستیک و احکام دائره‌سنده تنظیم اولنور؛ بونلر شکل و ترتیبی ثابت صورتده تقرر ایدیرلمش سجلات ویا اوراق رسمیه‌ایله عینی طرز ی تعقیباً وقوعاتی قید ایدیلرکندن ایستاتستیکجی بونوع جدول ایله دوغروندن دوغرویه مشغول اولمز، اولنری بولدینی حالده نه ایسه اوله‌جه قوللانیلر.

ایستاتستیک عئنده بومستندات اگر ضعیف و یاخود استعماله غیر صالح ایسه تجربه‌ایله هیچ شه‌سز او ایستاتستیک طلب مشروعی نظم ایدن بده‌جک صورتده تعدیل و اصلاحی ممکن اولور. فقط بور حال استثنائیدر. قاعده‌ی عمومی‌یه کوره ایستاتستیکجی بوساحده، بولدینی شیلرله اکتفایه مجبوردر. کنیدیلکندن متحرک حاصل اولان جدوللر مستنداتک باطنی ظاهری، علمک هر نوع طلبانه و بالخاصه اوشیته تعلق ایدن ملاحظه‌سندن خارج قالمایان ریاضیات نقطه نظرندن جواب ویرمسی ایچون اداری عنصرلرله علمی عنصرلر آرسنده دائمی بر آهنگک تأسیسی جوق آرزو ایدیلیر. بونک تأسیس ایتمه‌سی، هم حساب یا کیشقلرینک وزمانله برابر پاره ضیاعتک سبب و عتیدر.

بشقه بر لزوم و مقصد اوزرینه ترتیب ایدیلوبده ایستاتستیکلر طرفندن قوللانیلان مستندات میاننده، سجل نفوس دفترلرله جرائم عدلیه قیودی، کومروک

بالتصادف اوراده بولتان اشخاصه مخصوص بر پوصله ایله برده بانسیونلرده، قیشلهلرده و مؤسسات خیره ده... الخ برلشمش اولان اشخاص جدولنه عائد خصوصی بر مشترک پوصله واردر .

ایتالیا 1881 تحریر نفوس ایچون باشلیجه عالمه پوصله سی قبول ایتشدی، چونکه عالمه اعضاسنک هر برینه شخصی بر پوصله و برملکه بونی نه یازی نده اوقومه بیلیمین بونوک مقدارده اشخاصه داغیتمش اوله جقدی. صوکر 1901 ده بوملکت عالمه پوصله سی استعماله موفق اولمشدر . شخصی پوصله آنحق و یالکیز برشخصه عائد بیانی آلملدر . بوهان هرملکتیده عادت ایدلمشدر، فقط ینه همان دائماً مشترک اوصافی حائز دیگر پوصله لرله برابر و بریلر . فرانسه ده شخصی پوصله تحریر نفوسک باشلیجه آلت و واسطه سی تشکیل ایتملکه برابر عالمه باشنه بر ، وئو باشنده بر اولوق اوزره دیگر پوصله لر واردر . فضا له ورق لیسله لر، خسته خانه لر، بیمار خانه لر... الخ کی مؤسساتک نفوسی آیریمجه تحریر اولنورلر .

مشترک یاخود عالمی پوصله همان بوتون ملککلرده تحریر نفوسک تاریخ ظهورندنبری قبول ایدلمش و ایستانتیق تشکیلاتی ک زیاده ایبرله مش اولان بعض مملکتکلرده دخی الآن مرعی بولنمشدر . معارفه عمومی بر انکشافه غیر متحمل بر حال مدنیده مشکلاتی پیوده یزه آرتدیر ماقم ایچون شایان التزامدر : عالمک ایچنده اوقومه یازمه بیلین وئو خلقی پوصله سنده کی سئوالره جواب ویرمه یله جک اولان برینه تصادف قابلدیر، یاخود تحریر مأموری شفاهاً آلدیغی جوابلری در حال کندی یازمه یله جکدر . انکلیز هندستانده تحریر نفوس ایچون مستعمل اولان اصول مشترک پوصله در . بوایشک قومیسری اولان موسیو (کویت) هندستانده بونوع پوصله نک سبب ترجیحی ایضاح ایتدیکی صره ده بالاده کی سهولتدن ماعدا تکرار معاینه آشناسنده برئو خلقنک متعدد افرادی طرفندن ویرلین جوابلرک مقایسه سنه امکان ویردیکی و برده شخصی پوصله لرک بومشترک نسبتله جوق بر طوته جغنی در میان ایدیور .

نهایته تنظیم ایدیه جک لوحه لرده کوریه جک اولان ایستانتیق کومه لرینی تشکیله یاردم ایدر .

« بولتن » یعنی پوصله کله سی عاده ووغرودن دوغروییه جدولنه عائد بونوک وسعت و شمولک تحریراتده مستعمل وثیقہ بی بیان وافاده ایچون قوللانیلر . مثلاً ، بر تحریر نفوس پوصله سی دیلیلر . فقط ، بر تحریر نفوس سئوال ورقه سی دیلیمز . سئوال ورقه سی تعبیرینک معناسی ایسه ده ا و اسعدر ، بوتعبیر تفصیلی و تفرعاتی بر وثیقہ یه محمولدر ، بونی عددی محدود اشخاصه تعلقی ایدن بر جدولده استعمال ایده بیلر، بر معاینه و تحقیق عملیه سنده ترجیحاً بونکه قوللانیلر . بونکله برابر عادت و محل استعمال اساسی اوزرینه استناد ایدن بونقر بقده قطعیت بوقدر . واسع مقیاسده کی جدوللرده مستعمل پوصله نک ایکی نوعی واردر : بونلرک بری مشترک پوصله ، دیگرکی شخصی پوصله در .

مشترک پوصله دیه عالمی یاخود اقتصادی بر مشارکت تشکیل ایدن یاخود وقعه اعتبارله بر وحدت کوسترن متعدد اشخاصه عائد جوابلری اخذ و جمع ایتملکه مخصوص وثیقہ یه دیلیلر .

بر تحریر نفوسده مشترک پوصله استعمال اوله بیلر، بو ورقه، برعالمه رئیسله برلکده یاشایان افراده متعلق کافه بیاناتی مذکور رئیسک اوکا درج ایتسی ایچوندیر . مقیاس مشترک اولوق اوزره عالمه برینه وئو خلقی تعبیرینی قبول ایتلکه جا زدر ، بوتعبیر آنحق آنا بابا قرابتله مربوط اوله رق برلکده یاشایان اشخاصی تضمن ایدر .

بلجیقاده تحریر نفوس وثیقہ سی بر وئو خلقی پوصله سی اولوب بوبوصله یه اوئو خلقی افرادندن اولان و مستمراً اوئوئوده اقامت ایدندن ماعدا برمدتجک ایچون ناموجود اولانلری ده شامل بولنوق اوزره بوتون اشخاص، عالمه اسملرینی ، مخلصلرینی ، وئو خلقنک رئیسله درجه قرابتلرینی ، سسجل نفوس ، صنعت ، مأموریت یاخود وضعیت . . الخ لرینی یازمه یله مجبور دلر . بوندن ماعدا ، وئوئوده مستمر اقامتکاهلری اولیه رق تحریر آشناسنده

تعقیب ایدیلان بر اصولک اصلاح ایدلشی دیمکدر، فقط بو نوع بر پوصله آنجق سوپه عرفانک کافی درجدهد یوکلمش بولندیفی مملکتلرده فائده‌لی اوله‌بیلیر. مع مافیله بولکده بعض محذورلری وارد. شویله که : پوصله‌لرک خارجاً یکشکل و یکنسق اولسی تصنیف عملیه‌سی ایچون برخطای منبعیدر. اشخاصک صفلری اگر پوصله‌لرک رنکلیر اغانه‌سیله تقریق ایدلش اولسه تصنیف خطایسه‌ده بک آزالیردی، فقط تحریر مأمورلری مختلف نوع ورنکده پوصله‌لر توزیعنه مجبور ایتک قابل اوله‌مز؛ بو اصولده کیفی حرکتدهد بویوک بر احتمال وارد، چونکه هر فرد، بر یا کلاشاق وقوعنده کندی صنف واحوال شخصیه‌سنه حقیقهٔ تخصّص اولان پوصله‌ی طلب ایدجکی یره اوکا ویرلش اولانی طولیدر مقله اکتفا ایدر. برده بو اساس پوصله‌لره، اوقونعه‌لری تسهیل ایدجک اولان مراتب اشارت‌لر وضعی ایله جوابلرک تقریق خصوصی ایستاتستیق اداره‌سینک دوغروندن دوغری به حاضر لادیفی فیشلرده اولدینی کی منتظم جریان ایده‌مز. خلاصه، یازیلر اکثریا اوقوناقلی اولقله برابر پوصله‌لر کیرلش و لکلی، اسملرک یازیلشی امایا کلاش ایلده. حقیقی اولان بوتون بو محذورلر شخصی پوصله‌نک لوحه احضاری نقطهٔ نظرندن مشترک پوصله اوزرینه نقلی منع ایتمز.

شخصی پوصله، « دمه‌وغرافیک » جدوللرده مطلقانک بر فرده مخصوصدر. اقتصادی جدوللرده عائد اولدینی مسألهٔ نظراً براز کنیش طوتمق لازمدر؛ مثلاً بر ته‌دهات صاحبنه یالکیز کندی شخصنه تخصّص معلومات صور و لیوب اونک تعه‌دینه داخل بولان عمله و مستخدمینک عددی، جنسی، صنعتی ایله قوللاندینی قوهٔ محرکه .. الخ حقارندهده سئوال ترتیب ایدیلیر. بو صورتله عملدن هر برینک رأساً و یردیک جوابلرکده معاینه و تفتیشی قابل اولور.

شخصی پوصله به مثال اوله‌رق فرانسه‌ده (4 مارت 1906) ده یاپیلان عمومی تحریر قفوسیده مستعمل پوصله‌نک بر نمونه‌سنی شورابه نقل ودرج ایدپورز:

ایتالیا 1881 تحریر دینبری، معارف عمومی‌نک نقصانی، و ناجیه‌لری ده مشترک پوصله اساسی اوزرینه تأسیسی سحلاته آلبشدر مرق بیتله مشترک پوصله‌ی قبول ایتشدی، بو انتظاری بوشه چیقمشدر. بلجقاده ایسه کافهٔ نواحیده کی نفوس دفاتری بک اعتنالی صورتده طولقله‌ددر، نفوس دفاترلری یکله‌مک ایچون همه‌حال نهو خلقنک مشترک پوصله‌سی واسطه‌سیله یاپیلان تحریر نفوسی اساس اتخاذا ایتلیدر. مشترک پوصله بر جهتن دولانی رغبت و اهیتدن دوشمشدر، بوده متعدد مشکلاته دوشمکسین ایستاتستیق عملیه‌لرنده دوغروندن دوغری به استعمال ایدیله‌مه‌سی محذوریدر. کذا، مشترک پوصله‌ی محافظه ایدن مملکتلرده او پوصله‌نک عائد اولدینی نهو داخل افرادک هپسنه شخصی اولاق اوزره آیریمجه فیشلر طولیدر مقله‌ددر. نته کیم هندستانده صوک تحریرده بویله پاپش و 375 میایوندن زیاده شخصی فیش استعمالنه مجبوری حاصل اولمشدر. 1876 دینبری بلجقاده نهو خاقی پوصله‌لرینک اشارت وضعی یعنی میعلمه اصولیه تقریقندن وازیکلمش و تحریر مأمورلرینک او نهو خلقی مشترک پوصله‌سنده مندرج بیاناتی عائد اولدینی اشخاصک هر برینه عائد فیشلر اوزرینه نقل ایتسی اصول اتخاذا ایدلشد. هر صنفک و قسمک اشخاصی البوم بو فیشلرک تعدادی ایله تعیین اولنور. پوصله‌ده کی معلومانک فیشلر اوزرینه درجی واقعا وقت و یاره صرفنی استلزام ایدر سه‌ده بو مشکل جهت، نتایجک بویوک بر امنیت تختنده اولسیله تلافی ایدیلیر. مثلاً فیشلرک رنککاری و مقطعلرینک تطبیقه اشارت وضعی اصولنده اله ایدیله‌مه‌جک اولان دوغرو بر معمایله دسترس اولنور. فیشلرک املاسه‌ده تحریر مأمورلرینک اجریتنده داخلدر. بو صرف هندستان کی مملکتلرده بک اوقدر آغیر دکلدر، اجریتلرک بویوکسک اولدینی بر مملکتده تطبیق اولنور سه غیر قابل قبول بر مبالغه جبقار.

بوصوک مطالعه، ایستاتستیق جیلری مشترک پوصله برینه شخص پوصله‌نک آلمسه مجبور ایتشد. بو صورتله عائد اولدینی شخصک فیشینی ده تشکیل ایتش اولور. شخصی فیشک قبولی نظریات قطعه‌سندن، اولجه

شخصی پوصله

3 و 4 مارت 1906 کیجه-نی نهوده کپرمش اولان هر شخص ، و حتی کوچوک یانده کی چوجوقلر ایچون

بر پوصله تنظیم ایدیلیدر .

(چیدن مقصد ارکاک ویا قادی)

{ عائله اسمی
اسم و سهری }

اسم ، جنس

(مشعلکه یاخود اجنی مملکت ایسه قبی)

{ ... ناحیه سده
... سنه سی ... نده }

تاریخ و محل ولادت

{ بوزک - یاخود - رک تابعیتنه کپرمش
اجنی ایسه عائلکی مملکت ن }

تابعیت

{ بکار میسکز ؟ نهول میسکز ؟ ولیسکز ؟ رشانت میسکز ؟
قاج سنه در نهول میسکز ؟ }

عائله احوالی

{ قاج چوجو سکز وازدر ؟ صاعمدرد ؟ ۱۱ لری (تولو دوغان داخل دکل)
ا ا و مه یازمه بیایر میسکز ؟ }

بیایکی

{ باشلیجه صنعت کز نهدر ؟ شفه بر ایش بیایر - کز نهدر ؟
ا بوزاد صنعت ویا تجارتی معین مفصل صورت بدیان اقلی ؛ هیچ برایشله
مشغول دکسه کز بوفدر دی لیوز - ده کی سؤالاره جواب و مه لیدر لرا }

تحریر کونی باشلیجه مسلک ویا صنعت حقنده ایضاحات

(آ) صاحب سرمایه نك ، تمهك ، سزی استخدام
ایدن اداره نك اسم و آدرسی

سوقق . . .

ناحیه . . .

(ب) سزی استخدام ایدن صاحب سرمایه نك یاخود
اداره نك ماهیت مسلکی ، صنعتی ، تجارتی .

(ج) ایشسز ایسه کز : قاج کوندنبری ایشسز سکز ؟
خسته لقدن دولایعی ؟

فرانسه ده شخصی پوصله ایله برابر تحریر نفوس
و نفوس تعدادی ایچون استعمال اولونان باشلیجه ادا وندن
ایکی مشترک پوصله ده وارد :

بونلرده بر نهو خاتی کاغذیله برده هر نهو ایچون
تنظیم ایدلش بر « بوردرو » در . بوا یکنجیسی بر ظرف
یعنی برقاب شکلنده اولوب نهو ک بوتون اوراقنی محتویدر ؟
بوردرو نهو خاتی اورا قندن آلدینی نتیجه یه توفیقاً تحریر
مأموری طرفندن مکلنده بر معاینه دن سوکرا ، تنظیم
ایدیلیر . نهو خاتی کاغذینک تحریر ایدیلنلر طرفندن
بالذات طولایرانی مقتضیدر .

صاحب سرمایه ، مؤسسه نك آمری ، زراعی ،
صناعی ، تجارتی ، سربست مسلکده ، یاخود نهو ده چالیشان
عمله دن ایسه کز زیره کی سؤالاره جواب ویرکز :

(آ) اداره ایتدی ککز مؤسسه نك یاخود تمهك
عنوانی ، اسمی ، آدرسی

سوقق . . .

نومرو

ناحیه

دائرة

(ب) بو مؤسسه ده حال حاضر ده جمعاً قاج کشی
استخدام ایدیور سکز ؟

[صاحب سرمایه ایله نهونده چالیشان عمله صورت
مخصوصه ده شخصه منسوب خدمتجیلر داخل دکلدر]

(ج) اقامتگاهنده چالیشان عمله دن میسکز ؟
آخرک اداره سی آتنده یاخود خدمتده ایسه کز

(مهندس ، مأمور ، عمله ، کونده لکچی ، غارسون ،
چیراق ، خدمه .. الخ

(نهونده چالیشان عمله صول طرفه یازیلیدر)

آلیراومسی . مطبخ ، صوفه ، اولدقجه بویوچک توال
یری داخلدر . خدمتی اوطه‌سی ئودن آری ده اولسه
صابیلر ، فقط خالار صابیلر . دکان و آتیه داخل دکلدر ،
مکرکه او واده برویا متعدد اشخاص کیجه یا تمش اولسونلر

ئو خلقی اعضا نك اسم وجدولی :

اسملر شوصره اوزربنه یازلمیلدر . 1 - ئو خلقنك
رئسی (بابا یاخود آنا) 2 - زوجه ؛ 3 - چوچوقلر ؛
4 - عائله یه منسوب دیگر اقربا ؛ 5 - خدمتچیلر ؛ 6 -
عائله یه بیانیخی اولانلر .

3 - کچیجی مسافرلر (سیاحلر ، مأذون عسکرلر ، مأذون لیلی طلبه)

1					
2					
8					
3					
5					

2 - ناموجود اعضای عائله

قید ایدیلر .

3 - کچیجی مسافر (سیاحلر ، مأذون عسکرلر ،
مأذون لیلی طلبه)

(سیاحتده ، خسته خانه ده اولان یاخود دیشارده
جالیشانلردر ، فقط سود آنا ده کی چوچق ، عسکر ، لیلی
طلبه (رسمی غیر رسمی مؤسساده) ، [محبوس ، مجنون

عائله فایدنلر ، عماما ، صاغیر و دیسیر و ارسه بیخی	ئو رئیسله قزابت مناستی	یاشی	اسم و شهرت	عائله اسمی	نومرولر
1 - موجود اعضاء عائله					1 2 3 4

1 - بوسله قیسه و مختصر اولمی ، الك لزوملی
اولان شیئی طلبدن اوتیه کیتمه یلدر . برفکر و یا معلوما نك
صوروله جق سؤاللر میانده بولنغه لیاقتی اونك مهم
اولسنه کافی دکلدر . اونك فضله اوله رق تحقیق و معاینه
عملیه سی ایچون اساسلی برعصر تولید ایتسی و بومعلومه نك
ایستانتیق لوحه لرلنده بر موقع طوعنه استعدادی اولمی
لازمدر . اکر بو صوك شرطی حائر دکلسه ، تفتیش
مستلسه سنه عایدی خارج اولق اوزره ، عمومیتله بویه

بوسله نك یاخود سؤال ورقه سنك ترتیب و تحریری
نه عمومی پروگرامدن ونده مالزمنك ایشه باشلانهرق
استعمالندن آری قالدمنر . بوسله ، محتوی بولندیقی
سؤاللاری ایله تحقیق و معاینه یه الك زیاده مؤثر اولان فکر
ونیق ترجمه و تفهیم ایدر و غایه سی ایستانتیق لوحه لرلنده
طوبیلا تمسی ایجاب ایدن معلوماتی جمع و توحیددر .
بوسله و یا سؤال ورقه سنك ترتیب و تحریرلری نقطه
نظرندن اوصاف اصلیه لری شونلردر :

4 — مهم جوابلرده مساعده اولیه جق و ممکن اولدینی قدر نومرولی معلومات ، یاخود برأودت و یا خایرله متحول تصورلره میدان و یرمه جک تخمیننی جوابلر و یرمه جک درجهده ساده و واضح اولماید . یعنی سؤالک هرکی منته و تعلیماتنامیه مراجعتدن مستغنی قیله جق صورتده صریح اولسی لازمدر .

5 — حلی مطلوب اولان دعوایه عائد بوتون عنصرلرک سؤال ورقه سنده طابا تمش بولمسی لزومی اصلا اونوتولما یلدر . ایستانتیق ، کندی مرام و مقصدی ایچون جمع واحضار ایدیان شیدن فضله هیچ برشی و یرمه ؛ « یچین » ک تشبیهی وجهله : « نهر کندی منبعندن دها یوکسک آقهمز » .

پوصله نك اوصافی صرء سنده ، موضوع سؤاللرک طبعنمدکی حسن ترتیبده صایملیدر . پوصله نك شکلده نمك بویوك نهده يك كوچوك اولما یلدر . يك بویوك اولورسه قوللانمسی کوچك بویوك كوچوك اولورسه تصنیف عملیسی مشكلدر . اكر پوصله نی ، تفریق اشناسنده فیش رینه قوللانغی متصور ایسه متعدد صحیفه لری اولمسنك اوكنه كچمیلدر ؛ و بمحذورك ازاله سی قابل اوله مزمسه صول مارفدن مرکزده و غرو زیمه دلیکارندن برخط یاهورق یاپراق یاپراق فیش رینه قوللانمیلدر . الكا یوصله شكلی ، كاغذك یالكیز بر یوزنه طبع ایدلمش برحیفه لك اولاندر . تحریری مطلوب اولانلره ایکی لسانده خطاب ایجاب اید یورسه كاغذك دیگر یوزده اوکا حصر وانور . مطبعیه عائد طرز ترتیه کمال اعتنا ایله نظارت ایدلمیلدر . هر سؤالک قارشیدنده ، قلم طومغه آلبشقین اولمایان آدمارلرک جوابلری یازمه یلرینه کافی کله جک قدر آچیق یر براققی لازمدر . سؤال ورقه سی جیز کیلی اولمیلدر . عینی ماهیتده اولان سؤاللر بر رینه یقین قولنولمیلدر . مختلف سؤاللرک آده سنده واضح کوروله جک درجهده فاصله بر اقلما یلدر . قولانیلان حرفلرک نظردقی جالب شكلده و مختلف جسمانده اولملری موافقدر .

محمد علی

برسؤالک درجی فائده سز و عبیدر . بوراده کی هنر نقطه نظرلری چوغالتقی دکل ، کافه اشیایی نك بر مقصدده دوغرو سوق ایله ، معلومه لرك تعداد سجهیه و قابلیتی ده نظردقه آلهوق تألیف ایتمکدر . توحید ی چوق کوچ اولان عنصرلر صوروله جق سؤاللر صیراسنه قولنولمیلدر . بونلری بریدن چقاره رق بشقیه یره وضع ایتك ضرورتی حاصل اولورسه وجودندن برشی الله ایدیه مزم . خلاصه قیصلق واختصار اسباب موفقیقتدن بریدر .

2 — هر كسك آكلایه ییله جکی صورتده صریح و آچیق اولمیلدر . بر ایستانتیق پوصله نك اکثری آنجق ابتدائی برتحصیل کوره یلمش اولان میلیونلرجه اشخاصه خطاب ایدمکچنی کوزدن قاجیرماق لازمدر . سؤاللر اكر چوق یوکسك تعبیراته تصویر ایدنشمسه آكلایشله ممق تهلیکسنه معروضدر . پوصله ده کی سؤاللری یالكیز تحریر ایدیلنر دکل ، بوباده لدی الایجاب ایضاحات و یرمك یاخود جوابلری کندی تنظیم ایتك ایچون تحریر مأمورلرینكده معنای تام و مکمل صورته آكلامه لری لازمدر .

بعض ایضاحلری تفسیرده غرابته دوشولور ؛ « یالكیزمی چالیشورسکیز ؟ یالكیز دکلسه کیز عالمه کیز اعضاسندن حال حاضرده قاچ کشی و اجر تلی عملدن نه قدر قولانیورسکیز ؟ »

سؤالنه ، اقامتگاهنده یاردیمچیسز وایشچیسز چالیشان عملدن برجونی یالكیز چالیشمقلری و فقط محملارنده دیگر اشخاصک بونلرک ایشیه مشغول اولدقلری جوانی و یردیلر . بلچیقانک 1910 صنایعی و تجاری تحریرنده برجوق عمله اصل پاترونلرینك اسمنی ، صنعتی و آدره سنی بیان ایدمکچکی یرمه مدر مرخصک ، مدیر و کینک یاخود حق بولندینی تعهد ایشنی ادارمایدن و یامنسوب اولدینی شعبهده بولنان مهندسک اسمنی یازدیلر . دیگر برطاقی چالیشمقلری یرمه بدل مؤسسه صاحبک فابریقه ده کی محالک غیری برناحیه ده کی آدره سنی درج ایتدیلر .

3 — سؤاللر مختلف طرزده تفسیر ایدیه ییله مملیدر .